

جایگاه آموزش های غیر رسمی در سپهر مهارتی کشور

فائزه سادات هاشمی

دانشگاه ملی مهارت

السلام

السلام

السلام

السلام

آموزش‌های غیررسمی؛ مکمل نظام مهارت، نه رقیب نظام آموزش عالی

آموزش رسمی و آموزش غیررسمی دو
مأموریت متفاوت دارند.

هر دو برای توسعه سرمایه انسانی
کشور ضروری‌اند.

سیاست‌گذاری صحیح مستلزم حفظ
هویت مستقل هر دو نظام است.

تفکیک مأموریت‌های آموزش رسمی و غیررسمی

آموزش غیررسمی	آموزش رسمی
آموزشگاه‌ها، مراکز مهارتی، صنعت	دانشگاه‌ها و مدارس
گواهی صلاحیت و شایستگی	مدرک تحصیلی
توسعه مهارت و اشتغال	توسعه دانش و فناوری
مسیر حرفه‌ای	مسیر تحصیلی

پیام اصلی: آموزش‌های غیررسمی نباید به یک «مسیر موازی اخذ مدرک دانشگاهی» تبدیل شوند.

نگرانی اول

ایجاد گیت جدید برای ورود به آموزش عالی :

برخی برداشتها از چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای می‌تواند منجر به این تصور شود که:
هر فردی از طریق آموزش‌های غیررسمی بتواند بدون طی مسیرهای آموزش رسمی وارد دانشگاه
شود.

گواهینامه‌های مهارتی جایگزین مدارک تحصیلی شوند.

این رویکرد می‌تواند موجب:

تضعیف اعتبار نظام آموزش عالی

ابهام در کیفیت مدارک

بی‌عدالتی آموزشی شود.

توصیف الزامات چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای برای «شناخت شایستگی» است نه «معادل سازی مدرک»

نکته مهم:

چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای کشور باید:

- ✓ شایستگی‌ها را قابل مقایسه کند.
- ✓ مهارت‌های افراد را به رسمیت بشناسد.
- ✓ قابلیت اشتغال را افزایش دهد.

اما نباید:

- X مدرک دانشگاهی را با گواهی مهارتی معادل تلقی کند.
- X مسیرهای رسمی آموزش عالی را حذف کند.

معادل سازی در بازار کار، نه در نظام آموزشی

پیشنهاد دانشگاه ملی مهارت:

اصل معادل سازی باید صرفاً برای اشتغال و حرفه اعمال شود.

مثال: فردی که از طریق آموزش غیررسمی و تجربه کاری به سطح ۵ صلاحیت حرفه‌ای رسیده است:
✓ بتواند در بازار کار از مزایای آن بهره‌مند شود.
✓ در استخدام و ارتقای شغلی مورد شناسایی قرار گیرد.

اما: X به صورت خودکار واجد شرایط ورود به مقاطع دانشگاهی بالاتر نشود.

تجربه جهانی

در بسیاری از کشورها:
چهارچوب‌های صلاحیت برای تسهیل اشتغال طراحی شده‌اند.
به رسمیت شناختن یادگیری‌های پیشین RPL وجود دارد.

اما اعطای مدارک دانشگاهی همچنان تابع استانداردهای آموزش عالی
است.

اصل حاکم:

Degree Recognition of Competence \neq Academic

به رسمیت شناختن شایستگی برابر با مدرک دانشگاهی نیست.)

نقش دانشگاه ملی مهارت

نقطه اتصال آموزش مهارتی، ارزیابی و اشتغال

حلقه اتصال آموزش رسمی و بازار کار باشد.

استانداردهای شایستگی را در برنامه‌های درسی وارد کند.

ارزیابی مهارت‌ها را تقویت نماید.

در استقرار چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای مشارکت کند.

اما حفظ اعتبار مدارک آموزش عالی نیز از وظایف اساسی آن است

سه اصل پیشنهادی برای سند جامع تحول:

- ✓ استقلال نهادی و مأموریتی آموزش‌های غیررسمی از آموزش‌های رسمی حفظ شود.
- ✓ چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ابزار شناسایی شایستگی باشد، نه ابزار معادل‌سازی مدارک دانشگاهی
- ✓ معادل‌سازی صرفاً در حوزه اشتغال، حرفه و بازار کار انجام شود و نه برای اعطای مدارک تحصیلی یا ادامه تحصیل.

چالش اصلی: پراکندگی سیاست گذاری مهارت در کشور

توسعه مهارت در کشور فاقد یک نظام حکمرانی منسجم است. قوانین و مقررات متعدد و پراکنده در دستگاه‌های مختلف وجود دارد.

هر نهاد بخشی از زنجیره توسعه مهارت را مدیریت می‌کند. نبود هماهنگی موجب اتلاف منابع، موازی‌کاری و کاهش اثربخشی می‌شود.

پیام کلیدی:
مسئله اصلی کمبود قانون نیست؛ بلکه تعدد قوانین و نبود انسجام در اجرای آنهاست.

از توجه شما سپاسگزارم

محمد علی محمدی

